

«ՉԱՐՁԻ՛Ր, ԼԱՇ» ԶԱՆԵՐՈՎ ԵՐԹ ՂԵՊԻ ՄԻՄԱԿԱՎԵՐԴԻ ԲԱՐՁՈՒՔ

23 Ապրիլին, Հայոց Յեղասպանութեան 107-րդ տարելիցի նախօրէին, Երեւանի Հանրապետութեան հրապարակէն մեկնարկեց ՀՅԴ Հայաստանի Երիտասարդական եւ «Նիկոլ Աղքավեան» ուսանողական միութիւններուն նախաձեռնած աւանդական շահերով երթը: Զահերով

Երթը այս տարի կը կրէ «Չարժնի՛ր Լա՞» խորագիրը:

Հանրապետութեան հրապարակը բազմամարդ էր: Պայքարի շահակիրները կ'երգին երթի խորհրդակիշ «Չարժնի՛ր լա» երգը:

Զահերով երթին ներկայ էին նաև ՀՅ Երկրորդ եւ Երրորդ նախագահներ՝ Ռոպեր Զոհարեանն ու Սերժ Սարգսեանը:

Ծար.՝ Էջ 10

ԱԳՆ. «ՀՀ-Ն ՀԱՍՏԱԿԱՄՈՐԻՆ ԿԸ ՊԱՅՔԱՐԻ ԱՐԴԱՐՈՒԹԵԱՆ ԵՒ ՉՈՉԵՐՈՒ ԻՐԱՀՈՒՔՆԵՐՈՒ ՎԵՐԱԿԱՆԳՆԱՍԱՆ ՀԱՄԱՐ»

ՀՅ Արտաքին Գործոց Նախարարութիւնը Հայոց Յեղասպանութեան 107-րդ տարելիցին առիթով հանդիս էկած է հետեւեալ յայտարարութեամբ.

«Իրաքանչիւր տարի Ապրիլի 24-ին աշխարհասիրու հայութիւնը ոգեկշում է 20-րդ դարի առաջին ցեղասպանութեան՝ Մեծ Եղեռնի սուլր նահատակների իշխանակը: 1915-1923թթ. Օսմանեան Կայսրութիւնում ապրող հայերը ենթակլուեցին Երիտրուդքական կառավարութեան կողմից ծրագրուած եւ իրականացուած անսախադէա զանգուածային ոճրագործութիւնների՝ դաժան սպանութիւնների, բռնարարժերի եւ բռնի տեղահանութեան:

Ծար.՝ Էջ 10

ՀՀ ԱՇԳԱՅԻՆ ԺՈՂՈՎԻ ՓՈԽՆԱԽԱԳԱՀԻԾԵՍԱ ՍԱՂԱԹԵԼԵԱՆ ՈՒ ԵՐԿՈՒ ՊԱՏԳԱՍԱԽՈՐՆԵՐԸ ԸՆԴՈՒՆԵՅԻՆ ՍՈՒՐԻՈՅ ԽՈՐՃՐԱՐԱՆԱԿԱՆ ՊԱՏՈՒԻՐԱԿՈՒԹԻՒՆԸ

Ուրբաթ, 22 Ապրիլ 2022-ին ՀՅ Ազգային ժողովի պատգամաւոր Գեղամ Մանուկեան Երեւանի օդակայանին մէջ դիմաւորեց Սուրբ հոգհրդարանի պատուհանութիւնը, գլխաւորութեամբ հոգհրդարանի Սուրբ հայաստան Բարեկամական խումբի ղեկավար դոկտ. Լիւսի հսկեմեանի եւ ՀՅ Սուրբ հոգհրդարանի գեղրգեանի:

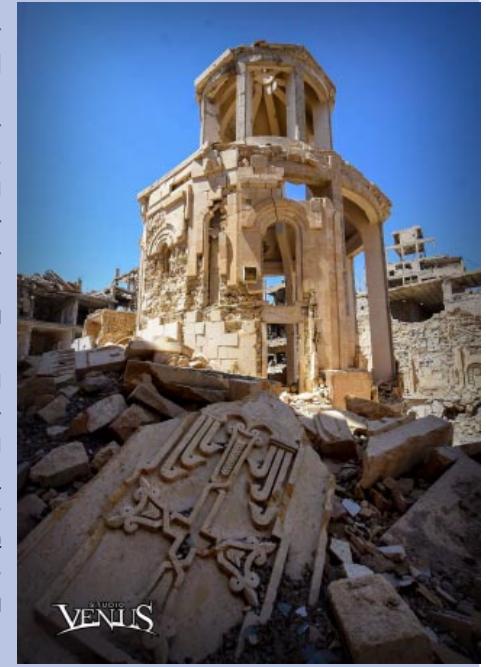

Պատուիրակութիւնը Երեւան ժամանեց մասնակցելու Հայոց Յեղասպանութեան նահատակներու ոգեկշման արարողութիւններուն:

Ծար.՝ Էջ 10

ՏԵՐ ԶՈՐ ՈՒՂԵՒՈՒԹԻՒՆ՝ Ի ՀԱՍՏԱԽՄ ՈՒԽՏԻ ԵՒ ՊԱՀԱՆՁԱՏԻՐՈՒԹԵԱՆ

Հովանաւորութեամբ Բերիոյ Հայոց Թեմի Առաջնորդ Գերշ. Տեր Մասիս Ս. Եպս. Զօպուեանի, Յինգաշաբթի, 21 Յունուար 2022-ին Բերիոյ Հայոց Թեմի Առաջնորդը, ճեղիրի Առաջնորդական փոխանորդ Հոգէ. Տեր Լեոն Վարդապետ Եղիայեանի, Թեսապի եւ Ծրչակայից Հոգեւոր Տեսուց Հոգէ. Տեր Ալիրամիկ Արդ. Զիւրիմեանի, հալեպահայ կազմակերպութիւններու, միութիւններու ներկայացուցիչներու եւ Սուրբոյ տարբեր նահանգներն ժամանած ազգային պատուիրակութեամբ այցելց Տեր Զօրի Սրբոց Նահատակաց Յուշահամայիր, որ իիմսովին քանդուածէ 21 Սեպտեմբեր 2014-ին, թոքական հիվանաւորութիւն վայելող ահաբեկչական խմբաւորումներու ձեռամբ: Այցելութեան նպատակն էր Վերահաստատել հայութեան ուխտը եւ պահանջատիրութիւնը, ինչպէս նաև արար ժողովուրդին հետ ձեռք-ձեռք վերականգնումի աշխատանքներուն սատարել:

Բերիոյ Հայոց Թեմի Առաջնորդն ու ազգային պատուիրակութիւնը Տեր Զօրի մէջ դիմաւորուեցան պետական աւագանիին եւ սուրբական ապահովական ուժերուն կողմէ: Ազանունը այցելեցին Տեր Զօրի Նահանգապետարան, ուր ընդունուեցան նահանգապետ դատաւոր Ֆատել Նաճարի եւ Պատա կուսակցութեան Տեր Զօրի քարտուղարին կողմէ:

Այս առիթով նահանգապետը բարի գալուստ մաղթեց Առաջնորդին ու պատուիրակութեան դիտել տալով, որ Հայոց Յեղասպանութիւնը կազմակերպած է հրագործած Թուրքիան նոյն ոճային տրամարանութեամբ Սուրբին քարուքանդ ընել ու ժողովուրդ քայլայի փորձեց, անոր ձեռամբ քանդուեցան նաև Հայոց Յեղասպանութեան յոշահամալիրը Տեր Զօրի մէջ: Հայութիւնը միաձուլուեցալ Սուրբ հոգհրդարանին հետ ու դարձաւ անոր անբաժան մասնիկը: Մենք եւ հայութիւնը նոյն խրամատին մէջ ենք թուրք թշնամիին դէմ: Մեր միասնական աշխատանքով պիտի վերականգնումք Տեր Զօրը եւ շարունակենք մեր արժանապատի գոյերթը՝ ի հեճուկս մեր թշնամիներուն:

Այսուհետեւ Բերիոյ Հայոց Թեմի Առաջնորդ Գերշ. Տեր Մասիս Սրբ. Եպս. Զօպուեան շնորհակալութիւն յայտնեց Տեր Զօրի Նահանգապետին այցելութեան այս առիթին սաստաբելուն եւ ապահովական անհրաժեշտ միջոցներուն ձեռնարկելուն համար դիտել տալով, որ հայութիւնը Սուրբ հոգհրդարանը մասնակի է առաջարկութիւններուն:

Ծար.՝ Էջ 12

Խմբագրական

ԿԱԶՄԱԿԵՐՊ ԵՒ ՅԱՆՉԱՌՈՒ ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՈՒԹԻՒՆ

Հայոց Ցեղասպանութեան 107-րդ տարելիցին նուիրուած բոլոր ձեռնարկներուն ընթացքին նկատելի էր սուրիահայ երիտասարդութեան կազմակերպ աշխատանքն ու պատասխանատուութեան բարձր գիտակցութիւնը:

Միութենական շարքերուն մեջ կոփուած ու կազմակերպչական աշխատանքի փորձառութիւն ձեռք ձգած երիտասարդութիւնը կը յատկանշուեր նաեւ իր տաղանդով ու իր ստանձնած գործին հանդեպ տաճած հաւատքով։ Ան ո՞չ միայն կազմակերպողն էր, այլեւ մաս կը կազմեր յայտագիրներուն՝ պատգամներով, ասմունքով, երգով, երգչախումբով, շահերթով, փողերախումբով ու երաժշտական այլ կատարումներով։

Երեւոյթը հապարտութիւն կը ներշնչէր, որովհետեւ 11 տարի պատերազմական պայմաններու մեջ ապրած երիտասարդութիւնը ո՞չ թէ ընձկուած էր, այլ դարձած՝ ուժեղ, վստահելի ու տարաբնոյթ աշխատանքներ գլուխ հասող, յարգանք պարտադրող տարը։

Այս բոլորին կողքին եականը, սակայն, իր ժողովուրդի դատին գիտակից ըլլալու եւ ժամանակակից քաղաքակիրթ բոլոր միջոցներու օգտագործումով ներհայկական ու արաբական միջավայրերու մեջ իր ժողովուրդին պահանջատիրութիւնն ու իրաւունքները յստակօրէն, անվարան ներկայացնելու պատասխանատուութիւնը իր վրայ վերցնելու անոր յանդուգն եւ գիտակից կեցուածքն էր։

Աշխարհաքաղաքական ներկայ գարգացումները բիրու ուժի կիրարկման, իրաւունքներու անտեսման, պատերազմներու եւ փոքր ազգերն ու երկիրները ճնշելու ուղինով կ'ընթանան։

Այս բոլոր վտանգներուն դէմ դնողը եւ ազգային ու հայրենական մեր կեանը հունաւորողը, յոյսի, յառաջընթացի դրօշը բարձրացնողը մեր երիտասարդութիւնն է։ Ուստի կոչուած ենք ամեն գնով սատարելու անոր, որպեսզի կատարելագործ իր նախասիրած մասնագիտութիւնը ու մրցունակ դառնայ իր մտածողութեամբ, ստեղծագործ ու քննական միտքով, տաղանդով ու աշխատանքով։

Այս բոլորին կողքին, հարկ է ստեղծել տնտեսական այնպիսի ցանցեր, որոնք նիւթապես կ'օժանդակեն մեր երիտասարդութեան՝ աշխատանքի այլազան միջոցներու որդեգրումով, գործի հայթայթումով, երկրի տնտեսական կարեւոր ոլորտներ ուղղելով զայն ու իր կենսամակարդակը բարելաւելով։

Այս երիտասարդութիւնն է մեր ապագայ կորիզը, որուն պէտք է ինսամել, օժանդակել, որպեսզի դառնայ եւ աշխատող, եւ ծառայող, եւ գարգացող տարը։

Օժանդակութիւնները պէտք չեն սահմանել նիւթական պարագայական յատկացումներով, կամ մասնագիտացման կարճաժամկետ ծրագիրներով, այլ անհրաժեշտ է ունենալ մշակուած բազմերես ծրագիր ու զայն քննարկել երիտասարդութեան հետ, իմասալու անոր կարիքները, յաղթահարելու անոր դիմագրաւած դժուարութիւնները եւ ուսման, աշխատանքի, մասնագիտացման արիթերը լայն բանալու անոր դիմաց, ի հարկին ամեն տեսակի ներդրում կատարելով այս տարրին ուժեղացման ու գործույման համար։

Մեր երիտասարդութիւնը հայ ոգիին, հայ գիր ու գրականութեան, հայոց պատմութեան, հայ ժողովուրդի պահանջատիրական պայքարին ակունքներն սնանելով մէկտեղ, պէտք է ունենայ կարողութիւնը աղերսուելու տարբեր միջավայրերու, տարբեր ազգերու եւ տարբեր մշակոյթներու հետ, աւելի մրցունակ ու իմաստուն դառնալու եւ ընկալելու իր եւ զինք շրջապատող աշխարհը։

«4.»

ՀԱՂՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ՀԱՅ ԶԱՂԱՋԱԿԱՎԱՐ ԵՐԵՎԱՆ ԿՈՒՍԱԿՑՈՒԹԻՒՆՆԵՐԸ ԿԸ ՎԵՐԱԿԱՆԱՏԵԵՆ ՄԻԱՎԱՆԱԿԱՎԱՐ ԸԼԼԱՎՈՒ ՎԱՐԱԺԵՇՏՈՒԹԻՒՆԸ ԵՒ ՀԱՅԿԱԿԱՎԱՐ ՊԱՐԱՆԱԿՏԻՐՈՒԹԵԱՎ ՎԱԺԱՄԱՆԵԼՈՒԹԻՒՆԸ

Հայոց Ցեղասպանութեան 107-րդ տարելիցի յիշատակումին ընդառաջ, միջկուսակցական հանդիպում մը կայացաւ հայ քաղաքական երեք կուսակցութիւններուն միջեւ։

Հանդիպումը առիթ եղաւ անգամ մը եւս ընդգծելու հայկական միասնական կեցուածքը հայկական պատմական իրաւունքներուն վերականգնումին գծով։ Առ այդ, կողմերը վերահստատեցին հայկական պահանջատիրական պայքարի անձամանցելիութիւնը՝ մինչեւ Հայոց Ցեղասպանութեան ոճիրի միջազգային ամբողջական ճանաչումը, դատապարտումը եւ վսասուց արդար հատուցումը՝ ցեղասպան թուրքիոյ պետութեան կողմէ։

Վրդարեւ, իրաքանչիւր Ապրիլի հետ կը վերանորոգուի հայ ժողովուրդի ազգային կամիցը։ 107 տարիներ հայ ժողովուրդը չմոռցաւ իր նահատակներուն կտակը, հաստատուած իրաքանչիւր հողաշերտի վրայ ստեղծեց նոր կեանք։ Հայերը ո՞չ միայն չդադրեցան գոյութիւն ունենալէ, այլեւ փիւնիկի նման ծնունդ առին Տեր Զօրի մոխրակոյտ անապատներէն եւ շարունակեցին իրենց գոյատեւումը առաւել յառաջդիմելով եւ առաւել զարգանալով։

Այս յիշատակը լաւագոյն առիթը կը հանդիսանայ համախմբելու բոլոր հայութիւնը, մելելու համազգային պայքարի եւ միակամ պահանջատիրութեան։

Հայ քաղաքական կուսակցութիւնները կը շեշտեն, որ հայ ժողովուրդին կրած հողային ու մարդկային ծանր կորուստն ետք, հայկական միասնականութիւնը ամրապնդելու, ազգային պահանջատիրական երթը անխախտ պահելու, ինչպէս նաեւ թշնամի թուրքիոյ եւ Աստրաբեանի կողմէ հայութեան ու Հայաստանի նկատմամբ մինչեւ օրս շարունակուող յարձակողապաշտ ու ծաւալապաշտ ախորժակները կասեցնելու եւ նաեւ 44-օրեայ արցախեան պատերազմի հետեւանքները դարմանելու համար, այսօր, բոլոր ժամանակներէն աւելի, համայն հայութեան ներուժի համախմբումը իրամայական անհրաժեշտութիւնն է։

Պետք չէ առիթ տանք հայրենասիրութեան եւ պահանջատիրութեան ոգիի նահանջին։

Նոր-օսմանական եւ համաթօրանական ծաւալապաշտ քաղաքականութեան առնչութեամբ մտահոգութեամբ կ'արձանագրենք թուրքիոյ միջամտութիւնները՝ արաբական երկիրներու ներքին հարցերուն, ինչպէս նաեւ կրեւելեան Միջերկրականի շրջանին մեջ թուրքիոյ ունեցած ապակայունացնող դերակատարութիւնը՝ շեշտադրելով, որ թքական պետութեան դրսեւորած գերաշխութ դերակատարութիւնը անոր որդեգրած նոր-օսմանական ծաւալապաշտական գաղափարախօսութեան արդիւնքն է։

Մեկնելով այս բոլոր նկատառումներէն, հայ քաղաքական երեք կուսակցութիւնները կը յայտարարէն, որ 107-րդ տարելիցը պէտք է յարմարագոյն առիթ ըլլայ վերահստատելու միասնականութեան ոգին, ինչպէս նաեւ պայքարի կանը ո՞չ միայն Հայոց Ցեղասպանութեան միջազգային ճանաչման, այլեւ՝ ազգային պահանջատիրութեան գաղափարին նկատմամբ։ Քաջ գիտնալով, որ մեկ սիրու, մեկ ոգի ըլլալը աւելի արդիւնք կը դարձնէ Հայոց Ցեղասպանութեան ճանաչման ու Հայ Դատի պահանջատիրական մեր երթը։

Հայ Երիտասարդաց Սիութիւն

Նոր Սերունդ Մշակութային Սիութիւն

Թեքէեան Մշակութային Սիութիւն

Հալէպ, 26 Ապրիլ 2022

ՀԱՅՈՑ ՅԵՂԱՍԴԱՆՈՒԹԵԱՆ 107-ՐԴ ՏԱՐԵԼԻՑԻ ԿԵՆՐՈՆԱԿԱՆ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԵԱՆ ԲԱՆԱԳԽՕՍՈՒԹԻՒՆԸ

Մեր աշխարհը այսօր աւելի քան երբեւ կը դիմակալէ քազմաթիւ աղետներ, պատերազմներ եւ դժուարութիւններ՝ տնտեսական, քաղաքական եւ ընկերային: Չարի՞ն է, որ կը փորձէ յաղթել բարիին, մեղաւորը կը ճնշէ անսեղին, իսկ անարդարը կը վերացնէ արդարը:

Այս յիրձանուտին մեջ գոյատելելու, մտքով եւ հոգիով առողջ ապրելու համար մեծ շակը ու հաւատք պետք է դրսեւորենք, այլապէս որպէս անհատ, կամ ազգ կը դադրիկը գոյութիւն ունենալէ եւ միայն պատմութեան եցեղուն մեջ կը մնակը:

107 տարիներ առաջ մենք
կորսնցուցիկը մեր ժողովուրդի
ընտրեալները, գեղեցիկները,
զօրաւորները մէկուկէ միհինո՞ն
նահատակ տուիկը, բռնի տեղա-
հանութեան եւթարկուեցաւը,
կորսնցուցիկը մեր հողերը, ազ-
գային կառոյցները աւերակ դար-
ձան:

Չմոռնակը յիշելու, որ 1895-ի Համիտեան ջարդերուն ալ սպահեան մէր առաջիկելոր 1900 իւնի Արքական կուռքուն էլլու

զոհուցան մեր ազգակիցները, 1909-ին ալ՝ Ատանայի կոտորածին:
Բայց գերընական ուժով, պայքարով, հաւատքով կոցանք նոր վայրերու մէջ, պապենական մեր հողերէն կտրուած Սփիլոքեան գաղութներ եւ հասնալուն եր սպառջակ:

Աշխատասեր ու շանասէր հայը կրկին շինեց իր բոյնը, բայց օտարի հողին վրայ, աչքը յարած Արարատին հիմնեց իր եկեղեցին Երազելով, որ անպայման պահը կու գայ, աշխարհը կը ճանչնայ հայուն արդար դատոր Եթուորը կը ստանայ իր համապատասխան ապահով:

Համաշխարհային իրադարձութիւններէն զերծ չեր կընար Մասպ հայութիւնը՝ Հայաստանի թէ՛ Սփիլոքի մէջ: Աղյատ ալ եղաւ, Սփիլոքեան մէծ եւ աւանդական գաղութեները պարպուեցան, ովկիանոսէն անդին հայութեան թիւը աւելցնելով:

Ամենուրեք ստեղծուած տարբեր դժուարութիւններու դիմաց օրհասական օրեր կ'ապրի մեր ժողովուրող:

44-օրեայ անողոք պատերազմին կորսնցուցինք հազարաւոր երիտասարդներ, հաշմանդաւ եղան ուրիշներ: Արցախը կորսնցուց իր տարածքն մաս մը եւ կը գտնուի փորձութիւններու դիմաց:

Մերձ հայաստանեան գաղութեան հայութեան թիւը նուազեցաւ եւ դժբախտաբար շատ մը գաղութեան ծովան ենթակայ են:

Qյսքան չարիք թե սոհասան մեր որդիքը.
Օրի՞ն ոռա աշեալիք խախի լարաւ լախի

Տես ի հիշ աշխարհ հայրս զարդայ սահաւիրք:
Ուստի ելքաբն պարթակարեւ ալլարթեին:

1 - Յիշելու լեռ լանիստական լեռ ալպիա լի

2.- Պարագաներու պահպանը պահպանավորությամբ կատարվի պահպանավորությամբ պահպանավորությամբ:

2.- Խայտանության մասին պատճենական արդիության հիմքում՝ Բարձրագույն Խայտանության հարթակներու վեցի եւ պահանջելով մեր իրաւունքները։
Պահանջանական աշխատանքական հարթակները հանդիսանում են առաջարկած աշխատանքական աշխատանքական հարթակները։

Համաշխառության համար իրավ առաջցու անձագությունը պահպան առաջակա տասխանատուութեան, յանցաքի ընդունման եւ առնչուող պարտաւորութիւններու պայմանի շեշտադրման, պիտի նշանակէ տարիներու ձեռքբուհուններու կորուստ, եւ դատապարտուած պիտի ըլլայ Վերջնական ձախողութեան:

Թուրքիա որպես պետութիւն պարտաւոր է ընդունիլ ցեղասպակի ժառանգորդի իր մեղքը Եւ իրականացնել համապատասխան արդար հատուցում հայ ժողովուրդի Նկատմամբ:

3.- Զօրավիզ կանգնելով Արցախին, հիմնական մտասելեռումը դարձնելով աղցախահայութեան անվտանգ ապրելու եւ իր պատմական հայրենիքին մէջ գոյութիւնը պահպանելու իրաւունքի ապահովումը, Արցախի տարածքային ամբողջականութիւնը եւ սահմաներու անձեռնմխելիութեան պահպանումը:

Ծոր օր առաջ լւայր Տէր Զօրի և աւրազ դամաս Ծույլը սպասակաց եկեղեցւոյ մեր միասնական ուղեւորութիւնը ո՛չ միայն հոգեւոր ուխտագնացութիւն մըն էր եւ կոչ՝ մեր գալիք սերունդներուն վերանորոգելու մեր հաւաքական յիշողութիւնը, այլեւ երախտագիտութեան ու գնահատացի արտայայտութիւնն է ասպազական արաբ ժողովուրդին եւ Յայոց Յեղասպանութիւնը ճանչցած Սուլիիոյ ամրակուռ պետականութեան եւ անոր կսեմաշուր նախագահ՝ զօրավար տոթք. Պաշար պլ-Աստիին, որուն հոգատար հովանաւորութեան ներգոյ ու մեր համազգային ճիգերու լարումով պիտի վերակառուցենք համայն հայութեան սրբավայր դարձած Տէր Զօրի Ս. Նահատակաց համալիրը, իբրեւ խորհրդանիշ մեր հաւաքական կամքին ու պայքարին:

Յարութեան շունչով թող աշխարհը յոյսով լեցուի եւ միասնակամութեամբ սատարես մեր Սրբազն հայրենիքի Վերելքին և Վերածննդին:

Տարակուսանք վեր է, որ այսօր, առաւել քան երթեւ, դարերու ընթացքին հայու արինսով սրբագրծուած մեր հայուենիքը եւ հայ ժողովուրդը մահասփիլ խորշակներ գերծ պահելու միակ միջոցը ազգային միասնականութիւն գոյացելու մեջ է:

Ուստի, ձեւաւորուող նոր աշխարհի այս թոհութոհին մԵջ, որպէս ազ-

«ՀԻՒՊԱՏՈՍ ԲԱԲԳԵՆ ՊԱՏԱԼԵԱՄԻ ԽՕՍՔԸ
ՀԱՅՈՑ ՑԵՂԱՍՊԱՌՈՒԹԵԱՆ 107-ՐԴ
ՏԱՐԵՎԵՑԻ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՐ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԵԱՆ

Հայաստանի Հանրապետութիւնը, Ազգային Հանրապետութիւնը եւ աշխարհասփիւր հայութիւնն այսօր Նշում է 107-ամեայ Վաղեմութեան ողբերգական իրադարձութիւնները, յարդանքի տուրք մատուցելով մեր անմեր զրիերի յիշատակին: Երիտրուրգական պարագալուների կողմից հայ բնակչութեան դեմ սանձազերծուած վայրագութիւններն ու կոտորածները այնքան ահասարսուու են, որտեղ 1915 թուականի Մայիսի 24-ին Ֆրանսայի, Օռևաստանի եւ Մեծ Բրիտանիայի համատեղ յայտարարութեան մէջ այդ բժնութիւնները որակութեցին որպես յանցագործութիւն մարդկութեան եւ քաղաքակրթութեան դեմ: Այդուհանդերձ երիտրուրգական միութիւն եւ յառաջդիմութիւն կուսակցութեան դեկավարները օգտուելով առաջին աշխարհամարտի տարիներին գերտերութիւնների միջեւ առկայ հակասութիւններից, իսկ որոշ դեպքերում նաեւ թողտութիւնից, շարունակեցին հայերի բնաշնչման հրեշաւոր քաղաքականութիւնը:

Այդ ծանրագոյն շրջանում սակայն, հայ ժողովուրդը անտեսուած չէր, Նրա կողքին էին ժամանակի յառաջադեմ Մուտաւորականները, հասարակական եւ քաղաքական գործիչները, Ֆրիտիփ Նաևսեն, Յելիզավետար, Վալերի Պրիւտովը, Ալեքսանդր Ֆրանկը, Ֆրանս Վերֆելը եւ բազմաթիւ այլ պատուարժան անձինք, ովքեր իրենց ցասումն ու բողոքի ձայնը բարձրացրեցին առաւելագոյնս սատարելով Յեղասպանութեան վերապրածներին:

Երաբանչիր տարի Ապրիլի 24-ին մենք վեյշիզում են մեր երախտիքի խօսքն ենք ուղղում բոլոր այն երկներին, որոնց խորհրդարանները են Ներկայացուցական մարմինները պաշտօնապես ճանաչել են Հայոց Յեղապահութիւնը: Այդ երկների շարծում է նաև Սիրիայի Արաբական Հանրապետութիւնը, որի ժողովորդական ժողովը 2020 թուականի Փետրուարի 13-ին ընդունեց Հայոց Յեղասպանութեան ճանաչման եւ դատապարտման բանաձեւը: Սիրիայի հանդեա շերմ Վերաբերմունքը միշտ պահպանուելու է, քանզի շորիհակալ հայ ժողովորդ երթեք չի մրանայ, որ բարեկամ Սիրիան առաջիններից էր, որ իր հիւրընկալ դուները բացեց Յեղասպանութիւնից մագապուրծ հազարաւոր հայերի առջեւ: Վերստին անդրադարձալով Յեղասպանութիւնը ծրագրած եւ իրագործած երիտթուուր ոճրագործներին ցաւօք պետք է փաստեմ, որ նրանց մեծ հատուածը մնաց անպատիժ, սակայն առանցքային դերակատարներին վիճակուած չեր խուսափելու պատասխանատուութիւնից: Երոպական մայրաքաղաքներում ծուարած այդ ճիւալներին ոչ չացրեցին հայ ազգի փառապանձ գաւակները, ոստի մենք այսօր պարտաւոր ենք խոնարիուելով մեր մէկուկէս միլիոն ազգի գոհերի յիշտակի առաջ, յիշել նաև Սողոմոն թէկիլիթեակին, Արշաւիր Շիրակեանին, Արամ Երկանեակին, Միսաք Թորլաքեանին եւ Նեմսիս գործողութեան գաղափարական մարտիկներին, Արմեն Գարոյին, Ահարոն Սաքալեանին, Շահան Նաթալիին եւ Գրիգոր Մերճանովին: Հայոց Յեղասպանութեանն առնչուող պատմագիտական եւ փաստական տերագրական հիւթերն այնքան շատ են եւ այնքան հիմնաւոր, որ ցանկացած բանական արարած կը դիւլարանայ դրամք հերքող հակափաստագրեր ներկայացնել, մինչեւ առ այսօր Թուրքիայի իշխանութիւնները շարունակում են Հայոց Յեղասպանութեան ժխտողականութեան քաղաքականութիւնը հրաժարուելով ընդունել այն պարզ ճշմարտութիւնը, որ Հայոց Յեղասպանութեան պաշտօնապես ճանաչումը կարող է դառնալ սեփական պատմութեանն առերեսուելու եւ ցեղասպան պետութեան ամօթալի խարանից ազատուելու ողջունելի քայլը, իսկ քանի դեռ Թուրքիայի պաշտօնական եւ քաղաքական շրջանակները հաւատարիմ մնալով և այսինու որդեգրուած քաղաքականութեանը, հանդես են գալիս բացայայտ հակակառուցողական դիրքերից անհրաժեշտ է համատեղել շանքերը շօշափելի արդիւնքներ արձանագրելու համար:

Եզրափակելով խօսք կը ցանկանայի յատուկ շեշտել, որ անուրանալի է Սփիտքի դեր Դայոց Յեղասպանութեան միջազգային ճանաչման գործում: Սփիտքում հայ համայնքները, այդ թւում Հալեպի կուսակցական, կրթական եւ մշակութային հաստատութիւններն ու միութիւններոց ծանրակշիռ աւանդ են ունեցել այդ գործընթացում, Մշտապես վայելելով մեր հոգեւոր առաջնորդների աջակցութիւնն ու օժանդակութիւնը: Աներկրայ է, որ այդ հայրենանուեր առաքելութիւնը յետայսու շարունակութելու է նպաստելով հայունիք-Սփիտք կապերին եւ փոխառնչութիւնների ամրապնդմանը: Լիայոս ենք, որ համատեղ ջանքերով եւ սերտ համագործակցութեամբ մենք նպաստելու ենք Նաեւ Հայաստան-Աղոստա-Սփիտք եռամիասնութեան վերելքին եւ յառաջընթացին միասնաբար չեզոքացնելով բոլոր մարտահրաւըներն ու սպանալիքներո:

գային անվտանգութեան գրաւական եւ փրկութեան ապաւեն, անզամ մը եւս կոչ կ'ուղղենք բոլորին համախմբություն Հայաստանի եւ Արցախի շահերուն շուրջ, որպէսզի միասնաբար դիմակալենք այս հրատապ սպառնալիքը, ամրապնենք մեր երկրի եւ պետականութեան կայունութիւնը եւ շարունակենք մեր ժողովուրդի դարաւոր, յաղթական երթ:

ԾԱՂԿԵՄԱՏՈՅՑՑ՝ ՀԱՅՈՑ
ՅԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ 107-ՐԴ-
ՏԱՐԵԼԻՑԻՆ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ

Յարգելով եւ յիշելով Հայոց ՑԵ-
ղասպանութեան 1,5 միլիոն սրբա-
դասուած Նահատակները, մեր ար-
դար դատին պահանջատիրական
երթը շարունակելու յանձնառութ-
եամբ, Հայոց ՑԵղասպանութ-
եան 107-րդ տարելիցին նուիր-
ուած ոգեկոչական արարողու-
թիւններուն կազմին, Կիրակի 24
Ապրիլ 2022-ին, առաւտեան
ժամը 10:00-ին, Հալէպի Ազգ.
Գերեզմանատան մէջ Սուլը եւ
Անմահ Պատրարքն ետք, Հայ
Երիտասարդաց Միութեան
կազմակերպութեամբ տեղի ու-
նեցաւ ծաղկեմատոյց՝ Հայոց ՑԵ-

ղասպանութեան սրբադասուած նահատակներուն յուշակոթողին ոիմաց:

Բացման խօսք արտասանեց
Լիլիթ Տոլմողեան-Փայասեան,
հաստատելով, որ 24 Ապրիլը ան-
դուլ պայքարի կոչ է Եւ այսօրուան
բազմութեան ներկայու-
թիւնը ակներեւ փաստնէ,
որ հայ ժողովուրդը
կըգոյատեեն կըպայքա-
րի՝ յանուն սուրբ հոդին:
«Մենք խաղաղասէր
ազգ ենք: Այսօրուան իշ-
խանութիւնները կոչ
կ'ուղղեն խաղաղութեան,
յարաբեռութիւններ հաստատելով մեր
կաղեմի թշնամիին
իետ: Ապրիլը խաղաղ,

բայց նախ վերատիրանակը բռնագրաւուած մեր իրաւունքներուն», դիտել տուաւ ան աւելցնելով, որ իւրաքանչիւր ծաղիկ, որ կը գետեղուի Դայոց Ցեղասպանութեան նահատակներու յուշակողողին առջեւ, Վերահաստատում է մեր հաւաքական արժանապատութեան, որուն հիմքը կը կազմէ մեր պատմական եւ մարդկային իրաւունքներուն Վերականգնում:

Այսուհետեւ, ՀՄԸՄ-ի Հալէպի
մասնաճիւղի փողերախումբէն եղը.
Յակոր Ուրիշիկեանի փողի Նուա-
գակցութեամբ ծաղկեպասակներ զե-
տուեցին սուրիահայ երեք համայն-
քաբեւները, սուրիահայ երեք կազ-

պետև ու հրամանատարը, Սուրիխոյ խորհրդարանի երես-փոխանք, Բերիխոյ Հայոց Թեմի Ազգային իշխանութիւնը, Հայե-պի տեղական ինքնակառա-վարման խորհուրդի անդամնե-րը, Սուրիխոյ Հայ Դատի յանձնա-խումբը, Սուրիխահայ քարեսի-րական, Մշակութային, մարզա-կան եւ Երիտասարդական Միու-թիւնսերը՝ Սուրիխահայ Օգլութեան խաչը, Համազգային Հայ Կրթական եւ Մշակութային Միութիւնը, Թեք-եան Մշակութային Միութիւնը, Նոր Սերունդ Մշակութային Միութիւնը, Կրթասիրաց Մշակութային Միու-

թիւնը, Յայ Երիտասարդաց Ընկերակցութիւնը, Սուրբոյ Երիտասարդական Միութիւնը, Կաթողիկէ Երիտասարդաց Միութիւնը, Պատանեկան Միութեան Ընդհանուր Կարիչ Մարմինը, Յայ Երիտասարդաց Միութիւնը եւ Յայ Աւետարանական Էմմանուել Եկեղեցւոյ քրիստոնեական Զանից ընկերակցութիւնը: Ինչպես նաև հայրենակցական Միութիւնները՝ Տիգրանակերտի, Ուրֆայի, Թիլիսի, Տարոն-Տուրուբերանի, Բալուի, Ռերեճիկի, Մարաշի եւ Չելջունի հայրենակցական միութիւնները, Ուրֆայի Վե-

Աշուաթիւնը:

«ՄԵՐ ԱՐԻՒՆԸ ՄԱՏԱՂ ՀԱՅՐԵՆԻՔԻՆ»
ԽՈՐԱԳԻՐՈՎ ԱՐԵԱՆ ՏՈՒՉՈՒԹԻՒՆ՝ ՀԱՅՈՑ
ՑԵղասպանութեան 107-րդ ՏԱՐԵԼԿԵՑԻՆ ԱՌԻԹՈՎ

Գործակցութեամբ Յալեպի արեան տուչութեան պետական կեղրունին, Յայոց Ֆեղասպանութեան 107-ամեակին արիթռով ՀԵՍ-ի կազմակերպած արեան տուչութիւնը տեղի ունեցաւ Կիրակի, 24 Ապրիլ 2022-ի առաւօտեան ժամը 9:00-ին, Ս. Աստուածածին Եկեղեցւոյ Ներքնասպահեններս:

Ցեղասպանութեան
զոհերու յիշատակին Ս. Եւ¹
Անմահ պատարագին Եւ
ծաղկեմատոյցին Եսք, ար-
եան տուչութեան կեղոն
Ներկայացան Բերիի հայոց
Թեսի Բարեջան Առաջնորդ
Գերշ. Տեր Մասիս Սոր. Վոր.

Զօպուեան, Արիհապատիւ Տէր
Պետրոս Աղօ. Միրիհաթեան, Վերա-
պատուելի Յարութիւն ՍԵլիմեան,
Սուլիոյ խորհրդարանի Երեսփո-
խան Ժիրայր Շիհուեան, Արեան
տուչութեան հալեպի պետական
կեդրոնի տևորէնը Եւ Յալեպահայ
միութիւններով Ներկայացուցիչներ:

Ան հաստատեց, թէ մենք՝ հայ ժողովուրդս, պիտի շարունակենք մեր պայքարի ուխտը Մինչեւ այս օրը, երբ Վերատիրանասք մեր իրաւունքը երուն եւ հասնինք արդար մեր դատին լուծման:

ԱԵՑ ՀԵՐՈ ԳԱՀԻԹԱՎԱՆԵՐԸ ՎԵՅԱ-

Red curtains and stage lighting.

Զի Վերադարձնելու Եւ մեր ազգին բեկորները փրկվելուն մէջ: Ուստի մեր երախ-տագիտութիւնը կը յայտնենք սուրբացիացիներուն արեան տուչութեան տարե-կան այս ձեռնարկով:

Յիշելք, որ 180 հայորդիկներ իրենց արիւնը նուիրաբերեցին Սուրբոյ ժողովուրդին՝ առ ի երախտագիտութիւն արաք ժողովուրդին եւ յարգանք հայ եւ սուրբառ նահատակներուն:

Կիթառ Աւղնեան Ելենա Աւագեան

Հայոց Յեղասպանութեան 107-րդ տարելիցի ոգեշնչումը՝ յատուկ խորհուրդ ուներ Միջհամայնքային հանդիսութեան, որ կը կրէր «Պիտի Եհշենք Եւ Պահանջենք» խորագիրը:

Հանդիսութիւնը տեղի ունեցաւ Շաբաթ, 23 Ապրիլ 2022-ին, Երևան ժամը 7:00-ին, Ս. Եղորորութիւն «Չուարթնոց» եկեղեցւոյ «Վղաճան-

եան» սրահէն ներս: Այս անգամ պահանջատիրութեան պատգամներ պիտի արտասանեին Հայ Երեք համայնքապետները, մեր առաջնորդները:

Հանդիսութիւնը կազմակերպուած էր Ս. Եղորորութիւն Եկեղեցւոյ ժողովութապետութեան կողմէ, համայնքապետներուն կողքին Ներկայ էին ՀՀ Հալեայի հիւպատոսը, ՀՀ մարդապետական խումբի հիւպատոսութեան Ներկայացուցիչ՝ գնդապետ Արկանի Տօնութեանը, Սուլիկոյ խորհրդարանի Երեսփոխան Ժիրայր Ռէհեսանը, հալեպահայ կազմակերպութիւններու Եւ միութիւններու Ներկայացուցիչները:

Հանդիսութիւնը սկսաւ Սուլիկոյ Եւ Հայաստանի քայլերգներով:

Բացման խօսքով հանդէս եկաւ Մարտի Տատարլեան, որ արտայայտեց իւրաքանչիւր հայու միրմոքը հայութեան խլուած իւրաւունքունքներուն ի տես: Ան անդրադառնալով նահատակներուն մեզի կտակած ապրելու կամքին ըստ, որ անոնց պատգամն էր ապրիլ ու ապրեցնել, բազմապատկել մեր ազգն ու անոր ձեռքբերումները: Այսուհետեւ Գարուին թէշիշեան տպաւորիչ Երգեցո-

ՀԱՅՈՅ ՑԵՂԱՄՊԱՆՈՒԹԵԱՆ 107-ՐԴ ՏԱՐԵԼԻՑԻՆ ՆՈՒԻՐՈՒԱԾ ՄԻԶԱՄԱՄԱՅՆՔԱՅԻՆ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԻՒՆ

Պողոսի կրթամաքուց «Տուն Իմ Հայրենի» Երգը, դաշնամուրով իրեն կ'ընկերակցեր Ռուզան Պարտութեանը:

Պարսումեանի:

Օրուան բանախօսն էր քաղաքական Վերլուծաբան դրկտ. Սարգիս Պուրունսուզեան, որ պատմական փաստերով նախ Ներկայացուց Օսմանեան Կայսրութեան մէջ հայութեան տնտեսական կարողութիւններն ու Յեղասպանութեան դրդապատճառները՝ ոչչացնելու հայագան ու կողոպտելու անոր իրաւունքները:

Ապաներկաներուն իր պատգամը ուղղեց Վերապատուելի դրկտ. Յարութիւն Սելիմեան՝ համայնքապետ Սուլիկոյ Հայ Աւետարանական Համայսչին: Ան թուեց դարերու ընթացքին թուրքին գործած ոճիրներուն ու հայացինց քաղաքականութիւնը, որ հասաւ մինչեւ սուրբական հողեր ու անդրադառնալով մեր դիրքորոշումներուն ըստ: «Կը դատապար-

բանախօս սը դիտել տուաւ, որ Հայոց Յեղասպանութիւնը չի նմանիր այլ ազգերու ցեղասպանութիւններուն, որովհետեւ Օսմանեան

տեսք Թուրքիան, որ մեզ մէ խլեց մեր ժառանգութիւնը, մեր ժողովուրդին մեծ տոկոսը Յեղասպանութեան Եւթարկեց: Դատապարտելու կողքին մենք պիտի պահանջենք, որովհե-

կայսրութեան, հետագային նաեւ Թուրքիոյ Հանրապետութեան դէկավար տարրը ո՛չ միայն ծրագրեց սպանել մեր ազգը, կողոպտել անոր Եկեղեցական, մշակութային, սեփա-

եան կորուստին, օրինակ բերելով արեւմտահայերն ու անոր կորուստի վտանգը ԻՆԵՍՈՒԶՕ-ի տուեալնեռով:

Ապա շեշտեց, որ Թուրքիոյ անպատճ մնալը հետագային հիմնական խթանը Եղայ այլ ցեղասպանութիւններու կազմակերպման, օրինակ բերելով Ատոլֆ Յիթլերի խօսքը: «Այսօր ո՞վ կը յիշէ Հայոց Յեղասպանութիւնը»: Ուրացումը կրկնակի ոճիր համարեց ան, յատկապաշտճառները՝ ոչչացնելու հայագան ու կողոպտելու անոր իրաւունքները:

Այս բոլորը յիշելով դրկտ. Պուրուսուզեան հարց տուաւ, թէ այս

բոլորն ետք Հայոց Յեղասպանութիւնը կարեի՞ է համարել միայն հայութեան Վերաբերող հարց: Յեղասպանութեան ճանաչումը համամարդկային հարց է, որովհետեւ ցեղասպանական նմանօրինակ ոճիրներ, միջոններ կրկնուեցան ապագային այլ ազգերու ցեղասպանութիւններուն ըլթացքին:

«Այսօր Յեղասպանութիւն գործադրած ու գործադրելու պատրաստ Թուրքիան կը շարունակէ իր ցեղասպանական ճաւալապատական քաղաքականութիւնը իր դրացի Երկիրներուն դէմ, օգտագործելով զինեալ ահաբեկիչները: Նորումանիզմի Երտողանեան գաղափարանութիւնը սպառնալիք է Միջին Արևելքին եւ Կովկասին: Կրարական գարուն կոչուածը օրինակ մըն էր, որուն միջոցաւ Թուրքիան փորձեց ծաւալիի եւ դրացի Երկիրներու տարածքներ գրաւել:

«Թուրքիան ծախողեցաւ Սուլիկոյ մէջ, այնուհետեւ ուղղուեցաւ Կովկաս: Թուրքիոյ ուազմակարա-

կան կալուածները, ինչքերը, մեր թագաւորութիւններու օրերն հաստատուած ամրոցները, գանձերը, պատմական մեր հողերը, այլեւ հայրենագուրկ դարձուց մեր ազգը՝ զայն թռնագաղթի Ենթարկելով:

Բանախօս անդրադառն աշակութային ցեղասպանութեան եւ մարդկային ու նիւթական կողքին, հայ ժողովուրդին ոչ-նիւթական հարստութ-

կան Երազը Փանթուրանիզմն է: Թուրանի ճանապարհի բանալին Նախջենան-Պաքրու մայրուղին է: Չափեզուրը, Նժենի արինսով պահպանուած Լեռնահայաստանը լուրջ սպառնալիքի առջեւ է եւ դարձած է բանակցային առարկայ քաղաքական շուկային մէջ: Դժբահտարար պարուուածի ոգին կը տիրտ հայ քա-

**Ասի Պողկեան
Հար.՝ Էջ 10 ➤**

ՀԱՅՊԱՏՈՒԹԻՒՆԸ ՄԻԱՑՆԱԿԱՄ ՇԱՐՔԵՐՈՎ ՄԱՍՆԱԿՑԵՑԱՓ ԴԱՅՈՅՑ ՅԵՂԱՍՊԱՆՈՒԹԵԱՆ 107-ՐԴ ՏԱՐԵԼԻՑԻ ԿԵԴՐՈՆԱԿԱՆ ՀԱՆԴԻՍՈՒԹԵԱՆ

Հովանատրութեամբ հայ երեք համայնքապետերուն, կազմակերպութեամբ՝ հալէպահայ կազմակերպութիւններուն յառաջացուցած միասնական յանձնախումբին, Կիրակի, 24 Ապրիլ 2022-ին, երեկոյեան ժամը 7:00-ին «Գ. Եսայեան» սրահին ներս տեղի ունեցաւ Յայնց Յեղասպանութեան 107-րդ տարելիցին նուիրուած կեդրոնական

հանդիսութիւնը, որուն ներկայ էին համայնքապետերը, ՀՀ Հալէպի հիւապատութաբարքին Պատաւեան, ՀՀ Մարդասիրական խումբի ներկայացուցիչ Գնդապետ Արկատի Տօնյեան, Սուրբական Խորհրդարանի երեսփոխան Ժիրայր Ռէհենան, հալէպահայ կազմակերպութիւններու, ազ-

գային մարմիններու, բարեսիրական, մարզական, մշակութային եւ հայրենակցական միութիւններու ներկայացուցիչներ, հոգեւոր հայրեր, առաքինագարդ քոյրեր եւ հոծ բազմութիւն մը:

Հայերեն բացման խօսքով հանդիս եկաւ Ազգ. Մշակութային Միութեան ատենապետ Կարօ Սուրբատեան, որ ըստ, թէ Ապրիլ ամիսը կենսունակութիւն կը պարգետ մարդկութեան, իսկ հայութեան կը յիշեցնէ իր ազգին ապրած ահեղի ցեղասպանութիւնը, ապանաեւ պայքարելու, ապրելու ծաղկելու միջ ուժ դառնայ: Ան նկատել տուաւ, որ Թուրքիան

մինչ այսօր անպատճիժ մսալուն հետեւանքով բազմաթի ոճիրներ կը շարունակ գործել: Արաբերեն բացման խօսք արտասանեց Սուրբահայ Օգ-

նութեան խաչի ծոշ. Վարչութեան անդամ Լենա Ելեյճեան: Ան անդրադարձաւ պատմութեան Եջերով իսկ հաստատուած հայուն ստեղծագործ, շինարար եւ կենսունակ ենթեան, իսկ որ անհանդուրժելի դարձաւ Թուրքիոյ այլատեաց վերնախաւին

կղոյմ եւ որուն հետեւանքով իրագործուեցաւ հայ ազգը ամբողջովին բնաշխելու եւ իր հողեն արմատախիլ ընելու հրեշային ծրագիրը:

Յաջորդաբար Յամագային «Զուարժենց» երգչախումբը մեկնաբար-

նեց «Հիմի Ել Լոենք», «Օտարութիւն» եւ «Դաւիթ Բէկ» օփերայէն հատուած, գեղարուեստական դեկավարութեամբ Գայիսնէ Սիմոնեան-Տերեանի, դաշնամուրի ընկերակցութեամբ Լիզէթ Սերայտարեան-Ալբուեանի:

Տիղուսի Ուսանողական Միութեան անդամներն Կանայ Արուշեան, Ասի Ջեպապեան, Մեղրի Ջեպապեան եւ Յարութ Էօրտեքեան ասմունքցին Պ. Սեւակի «Անդրելի Զանգակատուուն»-էն հատուած մը:

Երաժշտական կատարողութեամբ հանդէս եկան Կրթասիրաց Մշակութային Միութեան «Կոմիտաս»-ի անուան երաժշտանոցն Սարիկ Պիթար (Կողմասարինգ):

Անա Մարիա Նալպանտեան եւ Յակոբ Ճենանեան (ջութակ), Յակոբ Գասարեան (դաշնամուր) յաջորդաբար նուագելով «Կոունկ Բարով Դառնաս» եւ «Կիլիկիա» ստեղծագործութիւնները:

Օրուան բանախօս Սիլվա Օհանեան պատմական հակիրծ ակնարկով լուսարձակի տակ առա ցեղասպան թուրքին հայու հանդէպ մինչեւ օր իրագործած բռնարարները: Ապա վեր առաւ անյաղեկին յաղթահարելու հիմնական տուեալները հետեւեալները յորդորելով:

պատմութիւնը:

-Պայքարի յանուն մեր դատի արդար լուծման՝ բարձրածնելով զայն միջազգային հարթակներ եւ պահանջելով մեր իրաւունքները:

-Զօրակի կանգնի Արցախի, հիմնական մոտասեւեռում դարձնելով

արցախահայութեան ինքնորոշման իրաւունքը, անոր իր հայրենիքին մէջ անվտանգ գոյատեւելու իրաւունքը, ինչպէս նաև Արցախի կառավավհաճակի հաստատուուն ու սահմաններու անձեռնմխելութեան պահպանումը:

-Տէր կանգնի մեր լեզուին, մշակոյթին եւ բարոյական արժեքներուն:

Օհանեան եզրափակելով կոչ ուղղեց համայն հայութեան համախըմբուելու Հայաստանի եւ Արցախի շահերուն շուրջ, որպէսի միանաբար դիմակայելու այս հրատապ սպառնակի եւ ամրապնդելու մեր երկրի եւ պետականութիւնը (բանախուսութիւնը ամբողջութեամբ տեսնել էջ 4-ի վրա):

Համազար բանական եւ արագական երաժշտանոցն Կոմիտաս «Կոունկ Բարով Դառնաս» ընկերակցին դաշնակահար Ռուզան Պարսումեանն ու ջութակահար Տեսիլ Սարեանը:

ՀՀ Հալէպի հիւապատութաբարքին Պատաւեան հանդիսութեան իր խօսքը

Լուսին Ապամեան-ՉիլԱքօչեան

Հար. 19 10

ԲՈԼՈՐԻՆ ՍԻՐԵԼԻ

Հաւատք, յոյ, սեր. քրիստոնեութեան այս երեք առաքինութիւնները կը համարուին օրդ. Պայծիկի կեանքին, մտածողութեան եւ գործունեութեան հիմքը: Աստուծոյ հանդեպ ունեցած հաւատքը կ'արտացոլար բարիի ծգտումով, բարիի ընծայումով եւ շրջապատին համար իր շերմեռանդ աղօթքներով: Եթէ հաւատքը անոր կեանքի կենարար ուժն էր, սեր հաւատքը մնուցանո՞ւ

աղքիւրն էր, որ կը ծաղկեցնէր իր
հիգին՝ յոյսի Ներշնչումով:

Իր մահուան առաջին իսկ վայրկեանին զգացի յորդառատ սիրով, հարազատ, մեծ սիրտի մը կորուստը: Թաղման օրը, առաւտեան, կարծեք իրեշտակները կը ժայտէին եւ ամպերուն ընդմշչեն կը շողար արելը՝ շերմացնելու ցուլս կվիման, այնպէս ինչպէս սիրելիներուն համար բարենպաստ պայմաններ հայցող իր մշտական աղօթըները:

ՄԵԾ պատասխանատութիվնե
խօսիլ օրդ. Պայծիկի բժղուն կեան-
քին մասին: Բառերը բաւարար չեն
Նկարագրելու իր համարեղ միտքը,
առասպելական անձնաւորութիւնը,
ո՛չ ալ արտայայտելու մեր հիաց-
մունքը, սերը. կարելի է գեթ ոգեկո-
չել իր իշխանակը:

Օրդ. Պայծիկ Եղած է կրտսեր դուստրը մտաւորական եւ ազգային գործիչ պրն. Գրիգոր Երեցեանի: ԾնողՆերը Եղած են ՍվագԵն, Մեծ Եղեռնեն ճողովրած որբերն: Հայոց մաս կը կազմէր Համազայինի հիմնադիր փառանձին: Այդ իսկ պատճառով օրդ. Պայծիկ մանկութենեն վայելած է ժամանակակից հայ մտաւորականներու մտերմութիւնը: Մանաւանդ Յակոբ Օշականի, որ կը համարեմ իր հոգեւոր մեծ հայոց եւ մահացած էր իրենց տան մէջ: Օշական յատուկ սէր եւ գուրգուրակք ցուցաբերած էր պատանի «Պայծ»-ին եւ ունեցած մեծ ազդեցութիւն իր հոգեւմտաւոր դաստիարակութեան վրա:

Փոքը տարիքին ուշագրաւեղած է իր ուսակության սերող եւ լուսեղին միտքով։ Տասներեք տարեկանին, առաջին անգամ դեռ կը խաղայ Լիբանանի մեջ եւ Կ'իշեւասէ Լեռն Շամփի թնակած շնչքը։ Ամեն գիշեր և Շանթ համեստորեն կը խօսակցէր անոր հետ եւ պատակի Պայծիկին կը պատմէր կեասիր իր

Գիործառութենէն: Իսկ Անդրանիկ Ծառովկեանի «Սեծերը Եւ Միւսները» գիրքին մէջ յիշուած «Զարածի Պայծիկը» բրլրին ծանօթէ: Յաճախած է Ազգը. Դայկագեան Վարժարան: Երբ պիս. Միւսաս Թէօլէօլեան կը ստանձնէ Ազգ. ԶԵ Ճեմարակի տնօրէնութեան պաշտօնը, տիկնոց հետ մէկ շաբաթ Կ'հշեւասէ իրենց տունը: Երբ հայոց կը բերէ Վերամուտի նոր տեսրակներո մհագուն կողը-

լու զանոնք, Պայծիկ կը դժգոհի տափակ եւ զգուելի այդ կողքերէն։ Դրս։ Մինաս իսկոյն կը խնդրէ գունաւոր մատիսներ եւ կը գծագրէ բոլոր կողքերը։ Ասուցմէ գծուած և մոյշ մը՝ «Պայծառ», կը ներկայացնենք սոյն յօդուածով։ Փոքր տարիքեն հայրը զիսք կ'ուղեկցի «Զրիստափոր» գրադարան եւ կը պարտադրէ կարդալ բոլոր գիրքերը անխսիր։ Այսպիսով կը սկսի յատուկ սերը ընթերցանութեան հանդեպ, եւ Օշականի ցուցմունքներով կը գրէ յաւոր և շարուածութիւններ։

Եղած է սրամիտ եւ ուշիմ աշակերտ: Հայերէն շարադրութեան մը մէջ կը գրէ: «Դկայ վատ աշակերտ, այլ կայ վատ ուսուցիչ»: Յաճախած է նաեւ Հալեպի «Լիսէ» երկրորդական վարժարանը: Աղջղածին վարժարանի ֆրանսերէնի դասասուն կը դասաւանդէր նաեւ Ազգ: ԶԵ Ճեմարանէն ներս: Օր մը հայ դասընկերներէն մին նամակով մը Կ'ուրգէ իրեն տեղեկացնել յանպատրաստից գրուելիք շարադրութեան նիւթը, զոր թելադրած էր նոյն ուսուցիչը, թէ: «Ի՞նչ Կ'ուրգեն կարդալ արձակուրդին» եւ նամակը Կ'ուրարկէ ընկերութիւնի մը ձեռամբ, սական րնկե-

րուիին կ'իւրացնե զայն: Ուստի
Պայծիկ Նիւթեն անտեղեակ ընական
եւ պարզ հճով կը գրէ: «Կ'ուզեմ
զքուսել եւ կարող մանկական հա-
ճելի գիրքե՞ն» ու կը հանդիսանայ
դասարանին երկրորդը, մինչ ընկե-
րուիին կը պահարակուի մեծ եւ շին-
ծոյ բարեկ օգտագործելուն համար:

Պաքալորիայի թերանացի ըն-
նութեան ֆրանսացի ընսիչները
պատմութեան եւ աշխարհագիտութ-
եան նիւթերուն իրեն «զերօ» Նիշ
կը սահմանեն: Պայծիկ վիդոված,
հեծկլտուքով կը մտնէ հայերէն լե-
զուի բաժինը: Ուսուցիչը կը պահան-
ջէ կարդալ Պետրոս Դուրեանի
«Տրոտուր» բանաստեղծութիւնը: Ար-
դէն ներասանական փորձառութիւն
ունեցող եւ լաւ ընթերցող Պայծիկ
կը կարդայ խորապեսմով, ուսուցիչը
կը զմայի եւ կը խնդրէ կրկին կար-
դաւ: Ան կը ստանայ բանձրագոյն
Նիշը ու այսպէս կը յաջողի տարին: Ապագային որպէս «Անարատ
Յղութեան Հայ Քոյրերու» Էմաքիւ-
լէ վարժարանի ուսուցչուիի, կը մաս-
նակցի Փարիզի Մէջ կայացած ման-
կավարժական դասընթացքին՝ պր.

Հիգլիթ Սերայտարեան-Ալընեան

Գրիգոր Շահինեանի եւ այլ հայ ուսուցիչներու հետ: Տեղոյն մասնագետները կը զ արմանան, երբ կ'իմասնան իր դասաւանդած կիւթեռուն՝ ֆրանսերէն եւ թուարանութիւն, տարբեր բնոյթը: Անոնք կը յաձնարարեն ֆրանսերէնի կողքին հմտանալ պատմութեան եւ աշխարհագիտութեան սիրերուն մէջ Վերադարձին, Պայծիկ ինքսաշխատութեամբ կը տիրապետ անոնց:

Օրդ. Պայծիկին համար ուսուցչական ասպարեզը ծառայութեալ առաքելութիւն էր: Որպէս շնորհայի մանկավարժ եւ տաղանդաւոր ուսուցչուիի կը ճգտէր ֆրանսերէին ուսուցման կողջին կերտել աշակերտին հոգեկան եւ բարոյական նկարագիրը, ինչպէս նաեւ փոխանցեալ հայերէն լեզուի եւ ընդհանուր գարգացման առևտուղ գիտելիքները Ութսուսիինգ տարիքէն վերջ իսկ ան շարունակեց իր տան մէջ ֆրանսերէն դասաւանդել եւ ամշնչելի հետո ճգեց իր աշակերտուներուն վրայ: Բոլոր անոնք, որոնք բախտուննեցած են իրեն աշակերտելու ընաւ պիտի չմոռնան հմայիչ խօսքերը, ուղղիչ խրատները եւ անզուգական ժպիտը: Ան մդիչ ուշ կը հանդիսանար բոլորին, գիտերտկարն ու տատամանողը ուղրել անկատ կերպով: Յառաջացած տարիքը օրդ. Պայծիկին կը պարգեւէր կեանքի փորձառութեան իմաստութիւնը, զոր ի սպաս կը դնէր շրջապատին օգնութեան: Յաճախ կը յիշէր երջանկայիշատակ Գարեգին Ավեհափառի խօսքը. «Երջանիկ ենք կ'երջանկացնես ուրիշները» Միշտ գիհունակ, ժպտերես, իր ազնուական հոգիով կը մերժե բամբակարո, ոժոնհակը եւ տուտուկքը:

Սրտի մեծ գոհունակութեամբ
ականատես եղած եմ օրդ. Պայծի-
կին պատահներուն հետ փոխյա-
րաբերութեան, տեսնելով անոն-

յարգանքը եւ հիացմունքը իրենց սիրելի ուսուցչուհին: Վրդեօք ասոր փաստը չ'է՞ իր հիւանդութեան վերջին ժամերուն և ախսկին աշակերտուհին սիրայօժար այցելութիւնը եւ հոգատարութիւնը ու մինչեւ վերջին վայրկեան տածած հաւատքը՝ օրդ. Պայծիկը կրկին ողջ ու առողջ տեսնելու:

Հակառակ բազմակողմանի գործունեութեան, օրդ. Պայծիկ ապրեցաւ հայու հոգիով: Փարիզ Եղած շրջակին հայ Երևանի Նկատմամբ խստապահաւց հօրուղարկած նամակին մեջ կը գրեր. «Ունեցած տարասի խալիներու չափ կը դրկեմ համբոյրներս»: Հայրը կը պատասխանաւր. «Երանի յաջորդին համբոյրներդ չկապես սիսալներուդ, որովհետեւ ոչ մեկ հատ ստագայ»:

Եղած է Համազգայինի թատերական խումբի անդամ եւ որպես Ներկայացուցիչ մաս կազմած «Աղամեան» թատերախումբի հետ միասնական թատրոնին: Ծնորիի օտար մտադրականներու եւ բարձրաստիճան մարդոց հետ ունեցած բարեկամական յարաբերութիւններուն, ան կրցած է հայ արուեստագետները ծանօթացնել օտար շոջանակներու:

Իր ազգային հպարտութելիսը
ոգեշինացնող առաջելութելինն էր
պահպանել մեր մշակութային ար-
ժեքները: Իր տուլս հեքիաթային աշ-
խարի մըն էր, ուր անցեալի գեղեց-
կութիւնները շաղախուած էին ներ-
կայի փայլով: Տարիներ շարունակ
թօպիսնիդր պահպանուած եւ դասա-
ւորուած՝ արխիւններ, գիրքեր,
լուսանկարներ, ձեռագործներ եւ այլ
արժեքաւոր իրեր: Յոն կային Տիրան
Աճեմեանի, Ժան Սեմի եւ այլոց գոր-
ծեր: Միևնույն կեանքին վերջը, հակա-
ռակ առողջական վատ վիճակին,
կամքով եւ աշխատասիրութեամբ
շանաց ույալ ինքնարաւ:

Հիման կը կարդամ օրդ. Պայծի-
կին ու աթսափի Նկարին գրութիւնը.
«Ըստրիհակալ եմ, ST'ր Աստուած
լուցուցած իւրաքանչիւր օրուանդ
համար»:

Իսկ ես իր բոլոր սիրելիներուն
կողմէ կ'ըստ. «Ծնորհակալ եմ,ՏԵՌ
Աստուած, որ մեր սրտերուն մէջ ու-
միկը օռը. Պայծիկ»:

ՅԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ

Կրթասիրաց Ս. Զեմպէրճեան Երկրդ. Վարժարանը 2022-2023 ուսումնական տարեշրջանին համար կարիք ունի հետեւեալ կիրարու ուսուցիչներու եւ պաշտօնեաներու.

- Ուսողութիւն
 - Գիտութիւն
 - Ընկերային գիտութիւն
 - Անզերեն լեզու
 - Ֆրանսերեն լեզու
 - Տեսուչ
 - Տևուս մայրիկ

Յան Գուգարեա Վահագիս Վահագա Ամենահայութան Վահագա
կամ աշխատանքի փորձառութիւն ունենալ:

Կրթասիրաց Ա. Զեմպէրճեան

Երկրո. Վարժարանի Տնօրենութիւն

Տեսակետ

ՅՈՒՆԱՐՁԱՆՆԵՐ, ՅՈՒՆԱՐՁԱՆՆԵՐ

Յակոբ Միքայելյան

Կը նայիմ Արցախի պատերազմին և ահատակուած երեք հայեպահայ հերոսներուն յիշատակին նուիրուած յուշարձանին, տեղադրուած Քալես Ազգ՝ գերեզմանատան մէջ, հարեւանութեամբ ուրիշ յուշարձանի մը՝ այն հինգ երիտասարդ տողոց, որոնք և ահատակուեցան Լիզառին մէջ: Թէս մը անդին Տիրուուի յուշարձանն է եւ հիշակեան քան կախարձաներու: Միւս կողմը Այսականի հերոսամարտի և ահատակուեցան Լիզառին մէջ: Թէս մը անդին Տիրուուի յուշարձանն է եւ հիշակեան քան կախարձաներու: Միւս կողմը Այսականի հուշարձանն է եւ հիշակեան քան կախարձաներու:

Երեւութապէս դրական է, քանի չեսք մոռնար մէր նահատակները, սակայն եւ այսպէս, մարդ կը տարուի մտածելու, որ մենք յուշարձաններ կառուցելու մասնագետներ դարձած ենք. ոչ միայն մասնագետներ, այլև սիրահարուած ենք յուշարձաններուն, սիրահարուած ենք նաեւ մահուան գաղափարին:

Մեր ֆեւայիներու կշանաբանը՝ «Մահ Կամ Ազատութիւն» է, չէ՞ քաւ մտած՞ է ք թէ ինչո՞ւ նախ մահօ յիշած ենք, ապա՝ ազատութիւնը: Աւելի ճիշդ չէ՞ր ըլլար եթէ ըլլար «Ազատութիւն Կամ Մահ»: Իսկ Յայաստանի օրիներգը, որ յաճախ ընսադատութեան նիւթ դարձաւ իր «լալկանութեան» համար, (դոշը արցուլըներով լուսացեր է...), փոխանակյաղթական գովերգի, կ'աւարտի դարձեալ մահուան նախընտրութեամբ՝ «ամենայն տեղ մահը մի է...»: Ինչո՞ւ համար մարդ անպայման պէտք է մեռնի հայրենիքի սիրոյն, ինչո՞ւ չեսք ըսեր պայի՛ հայրենիքի սիրոյն:

Յաճախ պարտուած ենք ու պարտութիւնը բարոյական յայթանակի շղարշով պատաժ, սոյնիսկ քանաստեղծ ըսած է, ի միջի այլոց՝ «...ուր պարտութիւնն անգամ ունի հպարտութիւն»: Ինչի՞ս պէտք է պարտութեան հպարտութիւնը, ուրիշ քան է փաստեր մեկնարանել գիտնալ: Ըստ իս, թէեւ Արցախի պատերազմը պարտութիւն անուանուեցա, քանի որ հողատարածներ կորսնցուցինք, սակայն եթի կշիռի վրա դնենք մէր միայնակ ըլլալը, ընդդմ խումք մը թշնամիներու, գլխաւորութեամբ՝ Աստրաբեյանի, եթի նկատի առնենք, որ մէր նահատակներուն եռապատիկը սպանուեցան թշնամիի շարքերն, մէր գիտանակներուն բազմապատիկը կորսնցուց թշնամին, այն ատեն իսկական յայթած կը համարենք մենք զմեզ, նոյնիսկ եթի մէր գիտակից մերժենով մէր քանակին օգնել, իր շահուն համար ճամբար քացաւ եւ պարտադրեց գիտադարն ու թշնամիին պայմաններ ակամայ ընդունիլը:

Բոլորս ալ գիտանք պատճառները, սակայն ինքնասրբագրումի փոխարեն, միայն գիրար կը մեղադրենք ու կը դատապարտենք:

Կը հպարտանանք, որ մէր ազգը միշտ շարդուած է, քայ ող մասցած է, կը հպարտանանք... Մարդ չըսե՞ր, թէ ինչո՞ւ շարդուած ենք, չէ՞նչ կրնար չշարդուի: Յարկ է թափանցել երեւոյթներուն ներու: Մեգի ինչ որ հրամուցած են պատմութեան դասագիրքերուն մէջ ընդունած ենք առանց խորը թափանցելու: Պատահած է, որ աշակերտ մը իր ուսուցիչին հարց տայ, թէ ինչո՞ւ յաճախ պարտութիւններ կրած ենք ու շարդուած, ինչ եղած են մէր մետերուն սիսամերը: Կրնայի՞նք առանակառումն դրւոս գալ ուսպավարական վարպետութեամբ, կամ քաղաքական ու դիւանագիտական խորամանկութեամբ:

Յիմա մէր անցեալ պեղել անիմաստ է, նային ներկային: Ո՞ւր եիսք, ինչ եիսք, ինչ դարձանք: Չէ՞ր կարծեր, որ անցեալի շատ մը սիսամեր կը շարունակուին, յատկապէս անմիաբանութիւնը, անհեռատեսութիւնը, գիրար չեզորացնելով թշնամիին ուժը կրկնապատկելուն սատարելով:

Սրբագրենք մենք զմեզ եթէ կրնանք: Արմատախիլ ընենք մէր մշշն բրոյր մլորդութիւնները, բրոյր ախտավարակ ստվրոյթներն ու աւանդութեանը: Մնանք ազնիւ, արդար, գործենք խելամտութեամբ, նոյնիսկ խորամանկութեամբ, քաղաքական խաղերը հիրացուցած: Օգտագործենք ներկայ գիտութիւնն ու ճարտարագիտութիւնը: Բացառիկ կարողութիւն ունեցու անհատներ գործի լծենք, աթոռի համար չայքարինք, ինչպէս ըսուած է՝ «պայքարինք հողի համար, որ աթոռ դնելու տեղ ունենանք...» լաւագոյն դեկավարութեան սիրոյն ու երկիր դեկը յանձնենք իսկական արժանիին:

Յերիշ ինչքան յուշարձաններ կառուցեցինք, ատեն է այլեւ յայթանակի կորուցելու: Դեռ կանգուն են հռոմեացի ու բիւզանդացի զօրավարներուն ի պատի կանգնած յաղթանակի կամարները, դաս չ'առնենք անոնցմէ, դաս չ'առնենք մէր Արտաշես Աշխարհակալն ու Մեծն Տիգրանն, Սարդարապատի յաղթանակը կերտողներուն:

Երեւան

Դրիսմակետ

ՀԻՆ ՊԱՏՄՈՒԹԻՒՆ

Մարուշ Երամեան

թը հոգի ունի:

Բայց եօթեն մէկն իսկ չեր երեւ դեմքին վրայ:

-Ի՞նչ ընես:

Սկսեր է կախնակ. գուտ ըսեր թէ ինչ կ'ըլլար, իհանուն էր, ի՞նչ է...

Յետոյ աւերակին քով մէծ քար մը գտաւ վրան նստա:

-Օ՛ֆ ...

Ցած աստմութիւնը կը պատկանի կ'ըլլայ, այս ալ իր ըլլայ:

-Ի՞նչ ընես:

Ես կը կախնակի, եռակի, քառակի հնութիւնը շատ ծակը կշուցեց նիհար ուսերուս, յետոյ հասկցայ, երբ արդէն ուշին էր, եւ արդէն կը բեր էի:

Տարիներ ու տարիներ կրեցի կրած, մինչեւ հնութեան հոտը ա' անկարելի դարձուց շնչելը. ստիպուած եղած քանակ ինչ, որ մասցեր եր միտքին մէջ, օդին հանել, - ինչպէս մէծ-մամաս ամեն գարնան հազիր արեւ տեսած պատզգամ կը հաներ եր եաբախ-եօրդանը, որ ձմեռաւ հոտը երթայ վրային - հանեցի եւ տեսայ, որ գրեթե քան չէ մասցեր:

Տարիներ ու տարիներ կրեցի կրած, մինչեւ հնութեան հոտը ա' անկարելի դարձուց շնչելը. ստիպուած եղած քանակ ինչ, որ մասցեր եր միտքին մէջ, օդին հանել, - ինչպէս մէծ-մամաս ամեն գարնան հազիր արեւ տեսած պատզգամ կը հաներ եր եաբախ-եօրդանը, որ ձմեռաւ հոտը երթայ վրային - հանեցի եւ տեսայ, որ գրեթե քան չէ մասցեր:

Գարնան էր, որ մէծ-մամաս որոշ երթավալ (մէր ընտանիքին համար ամեն քանակ կ'ըլլայ կարծես) եւ որոշեց որ ես հետք երթամ:

-Ինչո՞ւ ես մէծ-մամաս որոշ երթավալ:

-Սուս կեցիր, չըլլայ, ինքը թէզի:

Կ'ուղած կը կրեցի տանիի:

-Եթէ քան մը ըլլայ իրեն, ինչ ընես:

-Բան մը ալ չըլլայ, մի՛ վախնար, եօթ հոգի ունի, ինծի կը դարձեն շնչելը:

-Եթէ քան մը ըլլայ իրեն, ինչ ընես:

-Բան մը ալ չըլլայ, մի՛ վախնար, եօթ հոգի ունի, ինծի կը դարձեն շնչելը:

Ստիպուած թիմունցայ մէծ-մամային կուշտը եւ կառօքով գացին մինչեւ գետին եգերը:

Գարնան էր, որ մէծ-մամաս որոշ երթավալ (մէր ընտանիքին համար ամեն քանակ կ'ըլլայ կարծես) եւ որոշեց որ ես հետք երթամ:

-Ինչո՞ւ ես մէծ-մամաս որոշ երթավալ:

-Սուս կեցիր, չըլլայ, ինքը թէզի:

Կ'ուղած կը կրեցի տանիի:

-Եթէ քան մը ըլլայ իրեն, ինչ ընես:

-Բան մը ալ չըլլայ, մի՛ վախնար, եօթ հոգի ունի, ինծի կը դարձեն շնչելը:

Ստիպուած թիմունցայ մէծ-մամային կուշտը եւ կառօքով գացին մինչեւ գետին եգերը:

Շատ հետո չէր երեւ դամական կարծես:

-Եթէ քան մը ըլլայ իրեն, ինչ ընես:

-Սուս կեցիր, մէր տունը է:

Մեր տան մէջ այս տունը օրերուն և սուս կեցիր:

Մեր տան մէջ այս տունը օրերուն և սուս կեցիր:

Մեր տան մէջ այս տունը օրերուն և սուս կեցիր:

Մեր տան մէջ այս տունը օրերուն և սուս կեցիր:

Մեր տան մէջ այս տունը օրերուն և սուս կեցիր:

Մեր տան մէջ այս տունը օր

ՏԵՐ ԶՈՐ...

Մկնարկ՝ Էջ 1

Վուրդին հետ ձեզ-ձեզի պիտի վերակառուցե Սուրբիան ու պիտի շա-

րուսակէ պայքարի իր իրաւումընթրուն համար:

Նահանգապետը խորհրդանշական յուշանուերներով պարգևատրեց Բերիոյ Յայոց Թեմի Առաջնորդ եւ Տեր Զօրի ազգային Սուրբ Վարդանեանը, իսկ Առաջնորդ Սրբազն Յայոց իր կարգին պարգետատրեց Տեր Զօրի նահանգապետու ու Պատասկանական կուսակցութեան Տեր Զօրի Զարտուղարը:

Ազա ուխտանորները ուղղուեցան Սրբոց Նահատակաց յուշահամալիրի դահլիճ, ուր տեղի ունեցաւ Ս. Եւ Անմահ Պատարագ: Օրուան պատարագին եր ճեղիքի Առաջնորդական փոխանորդ Յայոց Լեւոն Վարդապետ Եղիայեան:

Պատարագին ներկայ էին Տեր Զօրի նահանգապետը, Պատասկանական քարտուղարը, հայրենական պաշտպանութեան ուժերու ներկայացուցիչներ, աշխարապետներ, Տեր Զօրի հստիկանապետու Սուրբիոյ Յայոց Թեմի Առաջնորդ:

Ազա Մեծի Տան Կիլիկիոյ Կաթողիկոս ՍՈՍՍ Արքամ Ա. իր առանց պատգամը յիշելով ուխտանորներուն ըստ:

«Ո՞վ կրնայ Տեր Զօր անունը դրուս հանձն իրաքանչիր հայու կենաքեն: Ո՞վ կրնայ սրբել Տեր Զօր անունը հայութեան հաւաքականիշողութենք: Ո՞վ կրնայ ջնջել արիւ-

Նահանգապետ այս բառը հայոց ժամանակակից պատմութեան արիւնու եցերեւ: Տարիներ առաջ Տեր Զօրը դարձեալ ենթարկուեցաւ նոյն ցեղասպանին ոճագործ արարքին:

«Եկե՛ք Տեր Զօր, սիրելի հայութիներ, տեսնելու համար, որ դարձ-

եալ թուրքն է անցած մեկուկու միջին մեր սրբացեալ Նահատակներու արիւնով շաղախուած այս սրբավայրեն եւ հոն ճգած՝ սարսափ ու մահ, աւեր ու չարիք: Բայց մենք

Տեր Զօրի մէջ ինչպէս Յայոց Յեղասպանութեան տարիներուն հայեր նահատակութեան, նոյնպէս ալ հարիւր տարի վերջ նոյն սոսնիին, օսմանցիներու ժառանգորդներուն եւ Թուրքիոյ Նախագահ Երտողանի ոճային քաղաքականութեան հետեւանքով Նահատակութեան սուրբիացիներ, սուրբիահայեր: Սուրբիական բանակը, որուն մէջ կը մարտնչեն նաեւ սուրբիահայեր, տուարագում նահատակներ, սակայն ազատագրեց Տեր Զօրը: Ու այնպէս ինչպէս հայութիւնը Յայոց Յեղասպանութեան մեջ էրկիրու ու հայ-սուրբիական եղբայրութեան

բազում նահատակներ, սակայն ազատագրեց Տեր Զօրը: Ու այնպէս ինչպէս հայութիւնը Յայոց Յեղասպանութեան մեջ էրկիրու ու հայ-սուրբիական եղբայրութեան

նոյնպէս ալ պիտի վերականգնին Սուրբիական բանակը նաեւ Տեր Զօրի աշիրենուն եւ բնակչութեան: Եղրափակելով ան երախտագիտական խօսք ուղղեց նաեւ Սուրբիոյ նախագահ Պաշշար ալ-Ասատին:

Սուրպութեան շնորհակալութիւն յայտնեց սուրբիական բանակը, ժողովուրդին եւ դեկապարութեան, ինչպէս նաեւ Տեր Զօրի աշիրենուն եւ բնակչութեան: Եղրափակելով ան երախտագիտական խօսք ուղղեց նաեւ Սուրբիոյ նախագահ Պաշշար ալ-Ասատին:

Խորհրդանշը՝ Տեր Զօրը:

Ան յորդորեց բոլոր տէրզօրաբնակ հայերուն վերադառնալ եւ մասնակի հրեսն հայրենիքին, եկեղեցւոյ եւ տան վերակառուցման աշխատավայրերուն, շեշտելով որ Սուրբիոյ դեկապարութիւնը, նախագահ Պաշշար ալ-Ասատի առաջնորդութեամբ վճռած է պահպանել Սուրբիոյ ժողովուրդի միասնութիւնն ու ազատագրել Սուրբիան բոլոր օտար ուժերէն:

Նաճար շնորհակալութիւն յայտնեց Բերիոյ Յայոց Թեմի Առաջնորդին եւ հայութեան այս ուխտագութեան կազմակերպման եւ Տեր Զօր այցելութեան համար:

Ազա Ազգ Վարչութեան ատենապետ մեթք Սուրբ Սուրբառու Սուրբառութեան խօսք առնելով վերագրեց Սրբոց Նահատակաց Եկեղեցւոյ ահաւոր աւերներուն ու վերիիշեց համաշխարհային գրող Վիքիպեդիական հետեւալ խօսքը: «Ճուկէթուրքեն անցած են»:

Ան շեշտեց, որ Տեր Զօրի յուշա-

համայնք քանուեցին՝ շնչելու հայ եւ սուրիացի ժողովուրդներուն պատմական յիշողութիւնը, Յայոց Յե-

դասպանութեան վկայարանը, սակայն մենք Տեր Զօրն կը յայտարարենք, որ պիտի շարունակենք պահանջատէր մսալ:

Սուրպութեան շնորհակալութիւն յայտնեց սուրբիական բանակը, ժողովուրդին եւ դեկապարութեան, ինչպէս նաեւ Տեր Զօրի աշիրենուն եւ բնակչութեան: Եղրափակելով ան երախտագիտական խօսք ուղղեց նաեւ Սուրբիոյ նախագահ Պաշշար ալ-Ասատին:

Այս առիթով իր սրտի խօսքը ուղղեց նաեւ Տեր Զօրի աշիրապետ Ազատ ալ-Ֆերիմ Տանտալ: Ան շե-

տեց, որ հայերուն հետ մենք արեան եւ հոնի եղբայրներ ենք, ուստի կը շեշտենք, որ դաւադիրութեամբ պիտի շնորհակալութիւնը նաճար շնորհակալութիւն յայտնեց Բերիոյ Յայոց Թեմի Առաջնորդին եւ հայութեան այս ուխտագութեան կազմակերպման եւ Տեր Զօր այցելութեան համար:

Ազա Ազգ Վարչութեան ատե-

նապետ մեթք Սուրբ Սուրբառու Սուրբառութեան խօսք առնելով վերագրեց Սրբոց Նահատակաց Եկեղեցւոյ ահաւոր աւերներուն ու վերիիշեց համաշխարհային գրող Վիքիպեդիական հետեւալ խօսքը:

Աշենք, որ Պատարագին ներկայ էին հայկական եւ տեղական լրատուամիջոցներ: